

cōcessum post vacationem ex defectu scientiæ, notitiæque, & ex ignorantia vacationis: potuit induci, nec causari præscriptio, quoniam iure communi utens, non præscribitur.
 40 Gemini. in c. de præscriptio. in 6. Paul. Castr. in l. si. ff. quem ad. seruit. amit. Feli. in cap. 1. n. 19. de præscript. Ruin. in cap. inter ceteras num. 66. eodem tit. Ruin. cons. 28. num. 17. lib. 2. Bertran. cons. 305. num. 2. lib. 5. dicit communem Rebut. in rubr. de caus. poss. num. 24. & num. 292. Decia. cons. 54. num. 50. lib. 2. maximè quia prouidens iure deuoluto ex negligentia patroni, illius iuri non officit, nisi pro illa vice dumtaxat. text. in cap. 2. §. & nisi, ibi, ita tamen quòd ex eo nullum patronis præiudicium imposterum generetur. de supplend. negli. pralato.
 42 Imò nec eo iure potest Regi præiudicium generari, tum quoniam patrone non currit tempus nisi à tempore scientiæ & notitiæ certæ, & non interpretatiuæ, in quo præsumitur ignorantia, donec in eo scientia probetur. latissimè plurimos recensens tractat Nicol. Garc. de benef. 10. p. cap. 2. à n. 34.
 43 Tum etiam quia speciale est in Regibus Hispaniæ, non currere tempus quadrimestre ad præsentandum beneficia & Episcopatus suæ coronæ, etiam si eorum officiales scient vacationem, Regi non nocet, & etiam si Rex ipse sciat, ex legitima præscriptione, qua Reges Hispaniæ tuti sunt, eo quòd multis occupationibus impediti tam in bello, quàm in pace, non possunt intra illud tempus præsentare. in quo ita obtinuisse, testatur Cauedus tract. de patrona. Regiæ coronæ cap. 28. à num. 5. quem referens sequitur Nicol. Gar. de benef. d. 10. p. c. 2. sub num. 34. ad fi. vbi testatur de communi praxi, quia cum Rege non curatur de tempore ad præsentandum tam in Episcopatibus, quàm in aliis præsentationibus. & ideo cum Regi ignorant vacationem, & etiam scienti non curat terminus, quandocumque poterit contradicere, & reclamare prouisionibus ordinarij, quia semper intra terminum reperitur, cuius contradictione nullæ redduntur iuxta ea, quæ latissimè post infinitos, quorum nomenclaturam recenset Nicol. Gar. de benef. 5. p. cap. 9. à num. 238. cum pluribus seqq. & eadem 5. p. cap. 6. num. 101.
 45 Ergo sequitur, quòd cum illa causa, ex qua summus Pontifex prouideret huiusmodi beneficia (quæ reuera sunt patronatus Regij medianibus indultis & concessionibus Apostolicis) non sit sufficiens ad causandam, & inducendam præscriptionem; non poterit se iurare ex alia. Pro quo etiam facit, quoniam quando summus Pontifex etiam motu proprio facit gratiam, & confert be-

neficiam, fundans se in aliqua causa, & qualitate; gratia est subreptitia, & nulla ipso iure, non confitio de veritate ipsius qualitatibus, & causæ, maximè si est talis, vt ea cessante difficilior redderetur Pontifex ad concedendum, quoniam etiam gratia concessa motu proprio non debet operari ultra intentionem, & mentem concedentis cap. 2. de rescrip. Feli. in cap. ad aures num. 9. eodem tit. & in c. causam de testibus. Decius in cap. ad aures num. 31. & 32. eodem tit. & cons. 407. Staphileus de liter. gratiæ. tit. de vi & effectu clausula motu proprio. vers. 7. & ult. num. 3. 4. & 5. Selua de benef. 3. p. quest. 12. 2. qualitate num. 3. vers. quartus casus. Rebut. in concordatis in forma mandati Apostolici. verb. motu proprio, post vltimum effectum. vers. 2. non purgat. Gambar. de off. legati lib. 3. num. 49. Anto. Gabri. de clausulis concl. 2. n. 18. 19. & 32. & seqq. Menoch. de arbitra. lib. 2. cas. 201. num. 88. Azue. in l. 2. tit. 14. num. 31. lib. 5. recipi. Ioan. Gut. cons. 11. num. 15. & canoni. quest. lib. 2. cap. 15. num. 77. Put. decif. 187. num. 5. lib. 1. & decif. 101. lib. 3. ad fi. quoniam falsa existens narratio qualitatis gratiæ, vel si ipsa motu proprio fiat, vera non extiterit, perpetuò annullat ipsam gratiam, etiam, vt diximus, motu proprio fiat. Rot. decif. 525. num. 5. p. 1. diuersa. Thom. Sanch. in tract. de matrim. lib. 8. disputatio. 21. num. 47. ergo prouisiones huiusmodi beneficiorum à summo Pontifice factæ facta collatione vt sint liberæ collationis, vel motu proprio, hac de causa concessæ, cum nullæ sint, non debent prodesse, nec esse in consideratione ad præscriptionem, dixi supra c. 9. sub n. 12.

Et hinc est, vt impetrationes factæ à sua sanctitate ex vno capite, & vna causa, ipsa non existente vera, non sustinentur ex alio capite, & ex alia causa, quæ tunc temporis aderat. Roman. cons. 335. incipit circa primum num. 11. cum seqq. Feli. in c. fi. num. fi. de præsumptio. Domini. Gemini. cons. 136. incipit super 1. dubio num. 1. & 3. ac per totum. Rot. decif. 41. de rerum permutat. in anti. alias decif. 292. nec non decif. antepenult. in nouis. incipit Titius. vers. sed fecus. Lancelot. de attentat. 2. p. cap. 10. num. 9. Achilles de Grass. decif. 14. de restitutio. spolia. Rot. decif. 419. num. 2. p. 1. diuers. Rot. decif. 12. de concess. preben. in antiquis. Flami. Paris. de resigna. benef. lib. 10. quest. 2. num. 4. quæ allegationes singulæ loquuntur in practicabilibus & elegantibus casibus.

Omnis namque dispositio facta sub aliquo præsupposito, ipso non verificato, nec existente vero, corrumpit penitus dispositio. gl. celebris in l. mancipia. vers. auocandum C. de seruis fugitiuis. Roman. singul. 495. Rip. in c. 2. num. 39. de rescrip. Ruin. cons. 83. num. 5. volu. 1.

Soci.

Soci. iun. consil. 114. num. 2. vol. 3. alios citat in cons. 150. n. 78. Petr. Surd. decif. 74. num. 5. ac propterea concessionibus, & prouisionibus factæ à summo Pontifice ex mera collatiua causa non debent nocere sacre Maiestati, si reuera ei pertinet ius patronatus, tanquam falsa existente causa, nec ad aliam trahi possunt, cum inducta ad vnum finem, contrarium non debent operari, l. quod fauore. C. de legibus. & per consequens induci non potuit in hoc casu præscriptio.
 53 Rursus probatur, quòd hæc indulta, & priuilegia Apostolica inducunt perpetuitatem, vt probatur expressè in d. Bulla Adriani, ibi, ac perpetuò inuolubiliter obseruari debere, & c. iuxta notata in l. 1. ff. solut. matrim. l. 10. tit. 18. p. 3. latè Ioan. Garc. de nobilit. gl. 1. §. 1. n. 25. & ipse gl. 6. sub n. 38. vers. octauo facit. & iterum in d. Bulla, ibi, ad illorum validitatem, efficaciam & perpetuitatem, & c. & iterum illa verba, dictorum successorum vestrorum, ac iterum, ac dictos successores vestros, quæ inducunt perpetuitatem, & in infinitum protrahuntur. l. cognoscere ff. de verbor. significat. Burg. de Paz consil. 23. vnde ex hoc capite priuilegij perpetuum esse, quando adfunt descendentes, & successores, quia durat cum personis, in ipso contentis. Ioan. Andr. in mercuriali. lib. 5. Alexand. in l. c. si. ff. solut. matrim. Eguid. Boff. de Principe & priuilegij eius. à n. 343. & de dictis dictionibus (semper, perpetuò) & similibus, positis in priuilegiis inducant, & illa faciant perpetua, vide elegantissimè plures allegans Ioan. Garc. de nobilit. gl. 1. §. 1. à num. 9. & iterum à n. 19. cum multis seqq. sed sic est, quòd quando priuilegium, vel aliquis alius actus continet verbum inductiuum perpetuitatis: tollitur præscriptio omnino. Claud. de Seifello in l. si. ff. de constitutio. prin. num. 113. & 118. optimè Angel. in l. quod si nolit §. si quid ita ff. de adilit. edict. Bal. consil. 303. lib. 1. Zasius consil. 15. n. 22. lib. 2. & in terminis priuilegij, quòd si in eo apponantur verba, quæ denotent perpetuitatem, tollatur præscriptio, tradit consulendo Riminal. consil. 388. num. 20. lib. 2. Ioan. Garc. de nobilit. gl. 1. §. 1. n. 79. post prin. ergo huius priuilegij, & indulti intuitu nulla potuit aduersus coronam induci præscriptio.
 Et loquendo in Regibus dicit Bald. loco mox citando, quòd ad hoc vt cognoscatur dispositio an sit realis, vel personalis (inter alia) forma inspicienda est. nam si tenor scripturæ facit mentionem successorum ex vtraque parte, ista dispositio est realis, & in rem scripta, nò personalis, sed transit in successores vtriusque partis, siue loquatur de successoribus hereditariis, l. iuris gentium §. Salgado de protect. Reg. Tom. 11.

factorum ff. de pactis, siue de successoribus dignitatis, & administrationis, per notata in c. 1. & tit. qui successor. tenen. & c. vlt. ne prala. vices suas, hæc dicit Bal. in cap. si. ante si. de sentent. & re iudic. vel potius in consil. 159. super eo quòd queritur. col. 1. lib. 3. referens eum sequitur Tiraquell. in tract. de iur. prin. q. 35. num. 21. sed hæc indulta, & priuilegia Apostolica faciunt mentionem, non solum Regiæ Coronæ cui conceduntur, vt ex supradictis patet: sed etiam de successoribus Sedis Apostolicæ, ibi, per nos aut Romanos Pontifices successores nostros, & sedem prædictam, & c. ergo realia sunt, & perpetua huiusmodi priuilegia, non personalia. Et quòd quando ex iuris, vel hominis dispositione res aliqua perpetuè esse debent apud vocatos successores, vbi perpetuò aliquid competit, ultra citatos tenent gl. in l. quod si nolit §. si quid interuenit ff. de adilitio edict. vbi Bal. & Angel. idem Angel. & Immol. in l. 1. ff. de vsucapio. Socin. cons. 86. num. 11. lib. 1. & alij quos citat Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. gl. 2. num. 17. fol. 814. latè Micres tract. de maioratu 4. p. quest. 21. num. 20.

Desuper pro Catholica maiestate, & aduersus huiusmodi præscriptiones ex contrario appositæ faciunt fortiter verba d. Bull. Adrian. VI. ibi, necnon irritum, & inane, quidquid fecus super iis à quoquam quauis autoritate scienter vel ignoranter contigerit, attentari, perpetuò decernimus, & c. nam hæc clausula & decretum irritans, inter alios efficacissimos eius effectus, ille potens est: vt tollat præscriptionem, & excludat, docent Feli. in c. cum accessissent. vers. 4. limita. de constitutionib. Rebut. in concord. tit. de for. & irrenuocab. concord. stab. in vers. plus dicit. Probus in vers. vbi qui. n. 7. vers. istud tamen non obstat. de rescrip. in 6. Anton. Gabriel in commun. opin. tit. de clausul. concl. 3. n. 44. tollit etiam consuetudinem, ne dum in præteritum, sed etiam in futurum, Domini. in c. benesicio vers. nota bene. & ibi Anchara. vers. sed propone. vbi Ioan. Andr. in verb. legitima vers. si pup. & Philip. Fran. vers. ex quibus nota. de preben. in 6. Præposit. & Alexan. in c. in istas §. leges. vers. noluit tamen. Ioan. Andr. 4. d. Bar. in clem. 1. n. 23. de electione. Prob. in c. tibi qui n. 7. de rescrip. in 6. Feli. in c. cum accessissent. vers. quatio limita. de constitutio. Roch. in c. si. secundum paruum impressionem. vers. amplia modo istam conclusionem. de consuetudine. Rebut. vbi proximè. verb. plus dicit. Ruin. cons. 13. num. 13. vol. 2. & cons. 102. n. 11. vol. 3. gl. in c. si. in verb. decernimus. de rebus Ecclesiæ non aliena. quem admodum & isthæc clausula, seu decretum irritans tollit vires sententiæ, eiusque executionem impedit. Cassiodor. decif. 12. n. 5. 6.

m

7.

Et 7. de regulis Cancellarie. Sarner. in regul. de annal. q. 5. Anton. Gabriel communi. conclus. tit. de clausulis. concl. 3. n. 51. & constat ex nostrae Bullae clausula, ibi, sublata eis, & eorum cui libet, quatuor aliter iudicandi, & decidendi auctoritate, &c.)

Et ratio huius effectus clausulae irritantis, scilicet vt excludat praescriptionem: illa redditur euides. etenim nulla huic praescriptioni datur causa, a qua possit principium assumere, cum supra dixerimus, praescriptionem sine possessione non procedere. decretum irritans huius est naturae, vt non solum inficiat, & annullat titulum beneficii in contrarium collati, verum etiam & possessionem ipsam, ita vt talis possessor non possit iuari ex aliquo remedio possessorio, retinenda, nec recuperanda, vel alia. nam talis possessio caret omni effectu. Cassiad. super regul. decif. 7. n. 3. Simonet. de reservatio. q. 40. n. 1. & 2. Sarner. de trienna. q. 49. Rebuff. in prax. beneficia. tit. de reservatio. n. 40. Crescenti. decif. 4. de priuileg. Lancelot. de atten. 3. p. c. 31. num. 92. & Rota decif. 189. n. 4. p. 2. diuers. Cassiad. decif. 1. num. 1. & per totam de restitut. spoliat. Put. decif. 197. n. 3. lib. 3. Rot. decif. 510. n. 5. lib. 3. p. 3. diuers. Mandof. post alios in regul. 1. Cancell. q. 3. per totam. tenet etiam Anton. Gabr. communi. conclus. tit. de clausul. concl. 3. num. 50. lib. 6. Prob. in c. tibi qui n. 18. de rescript. in 6. Bertran. consil. 142. n. 4. vol. 2. Guillel. Benedi. in c. Raynut. verb. si absque liberis 2. de fideicommiss. sub. sit. a. n. 3. 8. Nicol. Gar. aliquos ex iis allegans in tract. de benef. 5. p. c. 1. n. 4. 2. 7.

Et hoc decretum talis est naturae, vt inficiat omnia, quae sequuntur, ita vt nec effectum, nec iuris fomentum habeant. cap. si eo tempore. de electio. lib. 6. vbi notat Cassiad. decif. 1. n. 7. de restitutio. spoliat. Sarner. in tit. de annal. quest. 2. 3. & de Grassis num. 19. Gomez in regul. de trienna. q. 49. n. 3. Put. decif. 50. n. 2. & decif. 396. lib. 1. Anton. Gabriel vbi supra ex n. 56. Rebuff. vbi proximè, vers. vlt. notanda est clausula decreti, Alexan. Siatii. in extrauagant. ambitiose. de rebus Ecclesiae n. 67. Rot. decif. 24. n. 5. & decif. 149. n. 2. p. 2. diuers. habet namque inhibitionem implicitam inuenire, Cassiad. decif. 2. n. 6. ac etiam priuatiuam vim, & auocatiuam potestatis concessit. Ferrer. conf. 114. 69. n. 10. lib. 2. operatur insuper huiusmodi decretum nullitatem ab initio. Cassiad. decif. 12. n. 45. & 6. super regul. Cancellariae. Gomez. in regul. de annal. q. 5. prope finem. Ioan. Paul. decif. 14. Achil. de Grass. decif. 385. Rot. decif. 24. n. 5. post prin. p. 2. diuers.

Hinc est, quod prouisus stante decreto irritante non possit se tueri etiam remedio summariissimo possessionis, in quo nulla exceptiones admittuntur, vt post Cassiad.

Putcum, Mandof. & alios firmat Hieronym. Gonzal. in regul. de men. & alterna. gl. fi. n. 29. Et hinc etiam est; vt ex capite decreti irritantis regulae reuocatur mensium factae prouisiones aduersus eius dispositionem, hoc est, in mensibus summi Pontificis, sunt nulla ipso iure, non solum quoad titulum, verum & quoad possessionem, quae nihil prodest, nec aliquo remedio possessorio potest iuari, cum omnino iuris fomento, & adminiculo careat. Rot. decif. 3. per totam de restitut. spol. in nouis. & decif. 2. eodem tit. in antiquis. Bellamer. decif. 535. Lapus allegatio. 29. n. 1. & allegatio. 51. n. 9. Feli. in can. nostra n. 12. de rescript. Rebuff. in prax. tit. de reservatio tam generali quam speciali. num. 40. plures adducit Menoch. de recuper. poss. rem. 16. quest. 35. a. num. 443. vsque ad num. 457. Forret. consil. 3. num. 18. Caputaq. decif. 325. p. 1. num. 2. & decif. 343. n. 5. p. 3. Put. decif. 197. num. 3. lib. 3. p. 3. diuers. Hieronym. Gonzal. post alios in regul. de mens. gl. 31. num. 7. imò referuati- 72

ne potentius fortiusque est decretum irritans, gl. verbo prouisionem, in c. si eo tempore 45. de electio. lib. 6. Cassiad. decif. 3. de decretis in referuati- 73

Et magis in nostris terminis, & proposito facit, quod si Cardinalis habet indultum, seu priuilegium prouidendi beneficia alicuius dioecesi, cum clausula irritanti, prouisio beneficii facta per ordinarium erit nulla ipso iure, etiam si Cardinalis non prouideret de eo secundum Cassiad. decif. 2. de restitutio. spol. Feli. in c. cum ex officio de prescriptio. & est decifum per Rotam apud Guidobonum de decif. 56. in manuscriptis. refert Nicol. Garc. de benef. 5. p. c. 5. n. 103.

Quare per collationem etiam effectuatam factas contra decretum irritans, positum in priuilegio seu indulto, non acquiritur quasi possessio conferenti. Garc. vbi proximè n. 102. Crescent. decif. 4. de priuileg. in fi. vide etiam num. 83. & seqq.

Et ideo per collationem etiam nullam non turbatur patronus in possessione presentandi, ita Garc. ibi num. 100. & 99. Put. decif. 189. lib. 1. Ferrer. conf. 210. n. 8. Flores de Men. q. 10. n. 64. cum Calderino conf. 15. de iur. patron. Decius conf. 126. & Burgi. Bocacio de remedys possessio. c. 11. n. 39. ergo euidenter sequitur, ordinarium per neutram horum beneficiorum collationem, etiam de facto effectuatam, habere potuisse actum vllum positium.

Quod corroboratur etiam ex alio capite praefatae clausulae Bullae Adriani VI. scilicet ex clausula (sublata) ibi posita, quae illa est (& sic per quoscunque, tam delegata, quam ordinaria, & mixta auctoritate fungentes iudices,

dices, vbique iudicare cognosci, & decidi debere sublata eis, & eorum cui libet quauis aliter iudicandi, & decidendi facultate, &c.)

quae clausula (sublata) est maximae potentiae claudens ora iudicibus, ne aliter decidere possint, & adimit partibus in totum facultatem opponendi contra constitutionem, gratiam, vel priuilegium, de qua per Cassiad. decif. 10. n. 3. super regul. Carolus Ruin. conf. 76. sub n. 9. vol. 5. & conf. 21. sub n. 15. ante fi. Gundizal. Villadieg. in tract. de lega. p. 1. q. 7. n. 32. Put. decif. 50. n. 5. lib. 1. & decif. 377. in fi. lib. 3. Caputaq. decif. 134. n. 4. & decif. 218. p. 3. Rebuff. super concordata Fran. tit. de forma & irruoca. concordatorum stabilitate, post prin. vers. 8. vult iudices. Mandof. in tract. de monitor. q. 60. n. 44. super verb. sicq. super quoscunque iudices, idem Mandof. in conf. 57. n. 3. & conf. 63. n. 1.

& an processus, etiam si non opponatur de dicta clausula (sublata) sit ipso iure nullus, per doctrinam Ioan. Andr. in addit. ad Specul. tit. de sentent. § iuxta. sub n. 5. in gl. verb. & est Alex. plenè cum multis in l. 1. § sublata n. 2. & 3. ff. ad Trebelli. Decius conf. 275. alias 276. incipit in causa qua luce agitur, sub n. 3. vers. sed predictis minimè obstantibus. Marchefanus de commissio. 1. p. c. 8. de commiss. apertionis oris à 79

ultima in possessione. quod si opponatur à parte dubium esse, quod sit ipso iure nullus processus, videndus Gonzal. de alter. gl. 66. à num. 13. & seqq. & n. 45. quod conuenit materiae huius capituli, vt stante dicta clausula (sublata) à processu appellationi interpositae, sit vtique deferendum, etiam in iis iudiciis sui natura inappellabilibus, cum ratio appellandi sit in promptu ex his, quae superius dicta sunt, c. superiori.

Et cum stante d. clausula (sublata) non possit dici, nec opponi, etiam per viam replicationis aliquid contra dispositionem, qua illa continetur, Puteus decif. 377. incipit in vna Hispanens. sub num. 1. lib. 3. ita non poterit opponi de regulis Cancellariae, quamuis sint fauorabiles, vt bis decifum fuisse in Rota testatur Gonzal. vbi proximè num. 9. qui 82

num. 12. dicit, vt etiam in iudicio possessorio summariissimo manutentionis obstat, dicta clausula, vt per Put. decif. 50. sub num. 5. lib. 1. testaturque ipse Gonzal. de duabus decifionibus Rota, quem latè de materia & effectu huius clausulae (sublata) &c. vide per totam pandem glossam.

Et vtraque clausula, tam haec (sublata) quam (irritans) superius dicta ligat, & afficit ignorantes, vt per eum ibi in num. 8. & gl. fi. n. 18. etiam si non sint apposita verba nostrae Bullae, ibi, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, &c.) vbi plurimos adducit, & facit text. in c. si eo tempore 43. de electio. lib. 6. c. quod Salgado de protect. Reg. Tom. 1. l.

dam 40. de prebend. in 6. c. dudum, c. penult. de concess. prebend. lib. 6.

Ex quibus euidenter apparet, quod imputationes, concessionis & prouisiones Pontificales factae de beneficiis, quae reuera sunt iuris patronatus Regij tanquam subiectae dictae clausulae irritanti, & eius potestati, tanquam quae nullae non potuerunt, causare praescriptionem, nec habere principium, quoniam certissimum est dictum decretum irritans ipsum Papam, & eius successores ligare, ac comprehendere, maximè, adductis verbis, de quibus in nostra Bulla Adriani VI. ibi, per nos aut Romanos Pontifices successores nostros, &c.) vt per text. in dem. cum eum quem in 1. respons. de concessio. prebend. dicit ibi Archidia. rab. 3. Franc. n. 2. Anton. Gabriel in tit. de clausul. conclus. 3. num. 4. 5. & 74. Philip. Probus in c. tibi qui n. 5. de rescript. in 6. Paris. conf. 37. num. 2. & 3. vol. 4. Analt. Germon. in tract. de indultis Cardi. §. alioguin ex num. 15. Cassiad. decif. 2. num. 2. de decret. in referuati. Moheda. decif. 21. n. 1. de preben. Put. decif. 141. lib. 2. Caputaq. decif. 83. num. 1. p. 2. Rot. decif. 106. n. 2. & 3. p. 1. diuers. Aymon. consil. 3. num. 17. & 26. idem Put. decif. 391. lib. 3. & decif. 418. lib. 2. Anton. Gabriel. d. conclus. 3. num. 62. vbi plura elegantia cumulat circa hoc decretum irritans per ampliationes, & limitationes.

Insuper & pro hac parte facit, quoniam concessionis, & prouisiones horum beneficiorum iuri Regio patronatus competitum nullae fuere ipso iure stante earum reuocatione praecedente, cum sint subiectae clausulae derogatoriae, contentae in d. priuilegio Adriani VI. ibi, quascunque literas Apostolicas desuper quomodolibet per tempore confectas, etiam quascunque derogationes, quorumuis iurium presentandi, seu nominandi, etiam cum quibusuis efficacissimis clausulis in se contentis, nullius roboris, & momenti existere, &c.) quae clausula derogatoria annullat subsequentes dispositiones contrarias, vt ex ea patet, & probat text. in l. si quis in prin. 22. ff. de legat. 3. vbi gl. verb. accipiat l. 22. tit. 22. p. 6. l. si mihi & tibi. 12. §. in legatis ff. de legatis 1. text. in c. ex literis. §. verum. de dolo & contuma. text. in c. unico §. nos super hoc de excessibus Prelatorum in 6. tradunt post scribentes ibi Dinus in cap. quod semel num. 14. cum seqq. de regul. iur. in 6. Gomez in c. 1. num. 155. de constitutio. in 6. Couart. in rubrica de testam. 2. p. à num. 19. Mantica de coniectio. lib. 2. tit. 8. à num. 1. Hieronym. Gabr. conclus. 96. num. 27. lib. 2. & de ratione Bart. in d. l. si quis in prin. sub num. 4. & 5. Roman. consil. 436. sub n. 9. Paris. conf. 42. num. 26. lib. 4. Gozadi. conf. 9. incipit in hac causa n. 26. & 63. m 2 Cassia

Cassiodor. *decis. 36. num. 8. super regulis. Rota decis. 137. num. 4. p. 1. diuerso.* dicentes, quod clausula derogatoria stante in prima dispositione futura sequens dispositio contraria non valet, nisi eius specialem mentionem faciat, quæ secundæ derogationes & mentiones cessant in nostro casu, cum etiam sublatae sunt expressæ, *ibi*, etiam qualescumque derogationes, & *ibi*, etiam cum quibusuis efficacissimis clausulis, & *c.* quæ dicitur clausula derogatoria derogatoriâ, vt colligitur ex Doctõribus in *d. l. si quis in prin. & Paulo Cast. consil. 278. passus iste dubitabilis, ante si. versic. item continet aliam derogatoriâ illius derogatoriâ, & in versic. patet enim lib. 1. Federi. de Senis consil. 233. casus talis est. Decius consil. 165. viso tenore num. 1. Parisius consil. 42. num. 15. in fi. lib. 4. & tunc in secunda dispositione contraria non sufficit, vt fiat derogatio, & mentio de clausula derogatoria primæ concessionis, sed etiam debet fieri de clausulis derogatoriis, vt post Bart. in *d. l. si quis in prin.* & alios tradit Put. *decis. 109. in vna Zamoren. num. 4. lib. 1. Paris. consil. 42. num. 15. & 16. lib. 4. Gozadi. consil. 9. n. 2. 4. Couart. in rubrica de testam. 2. p. sub num. 20. versic. hinc scribit Paul. ibi, quia duplex derogatio tolli debet. Selua de benefic. 3. p. quæst. 14. num. 35. Paul. Castr. consil. 3. quoniam adiectione sub num. 5. lib. 1. Roman. consil. 327. num. 3. Decius consil. 165. viso tenore sub num. 5. versic. & ista conclusio. Rota *decis. 468. num. 3. p. 1. diuerso. & decis. 137. num. 7. in fi. eadem p. 1. Ferret. consil. 223. num. 8. lib. 2. qui loquuntur in priuilegio, de quo ad idem etiam loquuntur Calderi consil. 136. Thom. Gram. *decis. 20. incipit pendente querela. Socin. consil. 2. in caus. Domin. Guid. num. 2. & 10. lib. 3. Ruin. consil. 10. num. 6. lib. 2. Rip. in c. n. 5. de rescript. Ferret. consil. 32. num. 50. Tiraquell. de legib. connubia. 2. p. gl. 7. num. 203. Couart. vbi supra num. 20. Staphil. de liter. gratia tit. de vi & effectu clausularum §. in literis ex n. 4. cum seqq. Gomez. in repetit. c. pri. num. 154. de constitutionib. lib. 6. Anton. Gabriel lib. 6. commun. opin. tit. de clausulis concl. 5. num. 11. & 22. Menoch. consil. 36. n. 48. lib. 1. latè & optimè Selua de benefic. 3. p. 9. 14. per totam.****

Et adhuc facit, nam licet satis sit controuersum, an derogatione priuilegiorum facta per legem generalem, censetur sublatum priuileg. vt videre est per Hier. Gonzal. *gl. 36. à num. 13.* tamen illud est verum, vt ipse probat *num. 37.* quod quando priuilegium præcedens habet ita fortissimas, & efficacissimas clausulas derogatorias, quod minimè verisimile sit, voluisse Principem (à cuius intentione omnia pendet) in sequenti constitutione generali per viam legis factæ, tale pri-

uilegium comprehendere, & adducit exemplum in priuilegio concessio per summum Pontificem Marchioni Astoricensi (sua vita durante) præsentandi nonnullos canonicatus illius Ecclesiæ Cathedralis, (quod est simile huic nostro Regio), continensque similes ei causas, *ibi*, concedimus ius patronatus huiusmodi, ac si tibi ex vera dotatione, & fundatione competere, etiam per Sedem Apostolicam, nisi de toto tenore, & data præsentium plena, specifica, & indiuidua, & expressa de verbo ad verbum, non per clausulas generales idem importantes, mentio fiat, & tuus ad id accesserit consensus, derogari non possit, nec derogatum cense- 95
ri, & *c.* & tamen huiusmodi priuilegium non fuit derogatum per regulas Cancellariæ in contrarium postmodum editas, vt in terminis pluries dixit Rota teste Put. *decis. 308. per totam lib. 3. Mohedan. decis. 10. de iur. patron. & melius clariùque in decis. 137. & decis. 468. p. 1. diuerso. & decis. 304. p. 2. diuerso.* vbi latè benèque ponderatur dictæ clausula. Cæsarea namque maiestatis indultum nostrum, multoque fortiores clausulas habet, prohibentes omnino & absolute derogationem, & alias multò magis efficaces, vt ex eo patet, & militat multum dissimilis ratio in Principe Catholico nostro, fortissimo Ecclesiæ muro, columna stabili Christianæ religionis, flagello hæreticorum, cuius priuilegio per nullas mundi causas summi Pontifices non detrahunt, sed argent passim, cuius indies & merita crescunt. quoniam per legem sequentem derogantem priuilegiis quibusuis, non censetur derogatum primum concessum à Papa personis dilectis, gratis, & valde bene meritis, vt tempore Rom. consil. 478. num. 1. & 2. 18. & 19. Selua de benefic. 3. p. quæst. 15. num. 23. 27. latè Mantia. de coniectu. lib. 12. tit. 8. num. 26. Anasta. Germa. in tractatu de indultis. §. alioquin num. 32. & 33. quæ quibus & quadrant, nisi Cæsareæ, & Catholice Maiestati Philippi I V. fuisque progenitoribus, dicat orbis, præclara opera, cælumque testentur.

Nec est dicendum, vt ex eo quod facta Cæsarea, ac Catholica maiestas his indultis, & priuilegiis non fuisset vsus in aliquibus beneficiis ob defectum; puta: notitia, licet in plurimis aliis sic; ipsa per non vsus amississe. quoniam primò hæc priuilegia (vt supra aduertimus) continent decretum irritans, cuius effectus, & potestas ultra iam dictas, amplius illud hoc inducit, & operatur, quod constitutio, seu dispositio, super qua est appositum, impugnari non possit postea vbi prætextu, quod vsu recepta non sit, nam cum

semel

semel ex ea constat de intentione Papæ, inferiores, siue illa non vtendo, siue ex contrariis actibus, sine tamen eiusdem Papæ expresso assensu, eam elidere non valent, Philip. Franc. in *c. cum de beneficio n. 4.* vbi etiam Anchar. & Geminian. de præben. in 6. Verbal. *decis. 204. cum additione p. 3. Put. decis. 1. num. 4. p. 1.* vbi declarat optimè etiam Baptif. Marquest. de commissio. 1. p. cap. 9. num. 3. ergo euidenter sequitur, vt ex hoc capite non vsus priuilegij impugnari non possit, cum habeat clausulam (irritans) maximè cum maiori parte eorum sit.

Secundò facit, quod Cæsarea Catholica maiestas eis indultis maiori parte vsus est (prout cum actis patet) sed vsus priuilegij in parte illud operatur, vt quamlibet præscriptionem aduersus illud inductam, penitus interrumpat, probant eleganter Rimi. *consil. 388. num. 25. lib. 2.* sequitur Ioan. Garc. in tract. de nobilit. gl. 1. §. 1. num. 79. ante si. ergo dicendum venit, quòd, vel ordinariorum præscriptio aduersus huiusmodi priuilegia non potuit habere principium, vel si habuit, illud statim sèper ac continuo interruptum, ita vt nullo tẽpore perfici valuisset incepta. Per vsum eorum in cæteris beneficiis huius speciei retinet, & conseruat ea priuilegium, quoad aliud, in quo vsus non fuit. enimerud in his, in quibus adest titulus, per vsum partis retinetur vniuersum ius quoad quilibet species sub eo contẽtas, iuxta Bar. doctrinam in *l. 1. §. si quis hoc interdicto ff. de itinere actus prius.* sequitur Angel. in *l. vna est via ff. de seruitu. rursus prædi. Boëri. decis. 227. num. 4.* & hinc est, quòd si quis habet concessionem à superiore, vsus iurisdictionis in vna parte tribuit vsum in alia, conseruatutque vniuersum ius, vt per Bart. docet Paul. Castr. in *l. imperium ff. de iurisd. omni. iud. Anto. de Butr. in c. fi. de caus. poss. & propri. Ab. in cap. cum olim. de prescript. Felin. in c. auditis in 1. declaratio. eodem tit. additio. ad decisionem Capella Tholos. 322. Iacobi. in *l. more ff. de iurisd. omni. iud. idem Feli. in c. cum ex iniuncto, de hæreticis. & per B. in d. §. si quis hoc interdicto. ex Castaneo optimè dicit Anto. Gabri. *commu. conclus. lib. 5. concl. 2. de prescriptio. num. 18.* latè etiam & optimè Tiraq. in tract. primogenit. quæst. 39. per totam fol. 590. Marefcot. *variar. resolu. cap. 11. num. 34.***

Qui omnes inferunt ad præscriptiones, quòd cum vsus concessionis in vna parte tribuat vsum in alia, pariter præscriptio, & conseruatio in vna extenditur ad aliam, igitur dicendum venit, quòd cum facta maiestas indulto fuisset vsus in beneficiorum consistorialium ibi concessorum maiori parte, & in illis, quoties se obtulit vacatio, præ-

sentauit per tot annos à tempore indulti, quoad cæteras illius generis species (cum censetur vt) extendi debet necessariò præscriptio tot temporis vsitata valitura est, non verò ex aduerso proposita, cui & iuris regulæ tot resistunt, impediuntque ortum, & principium, ex supradictis.

Et facit quod dicit Mart. in tract. de iurisd. dictione. 1. p. cap. 26. num. 79. quòd Regnum, cuius aliquæ ciuitates imperio parent, ei totum subiectum censetur, quia sufficit partis tantum habere pacificam possessionem, vt totius eam habere intelligatur, iuxta regul. *l. 3. ff. de acquir. poss.*

Insuper & quintò facit, quòd quando agitur de conseruatione iuris, non verò de acquisitione, nihil curamus de regula illa scilicet; tantum præscriptum, quantum possessum, sed per vsum in parte conseruamus nobis ius in toto, quod olim competebat, quia aliud est acquirere, aliud conseruare. text. in *l. vna est via ff. de seruitu. rusticis. præd. vbi gl. verb. seruari. text. quem dicunt Doctores egregium in l. 1. §. si quis hoc interdictum ff. de itinere. actusque pri. Gratus *consil. 61. num. 28. lib. 1. Rui. consil. 217. lib. 1. num. 8.* Decius *consil. 271. num. 7.* optimè lateque Ioan. Gar. in tract. de nobilit. gl. 7. num. 6. & gl. 1. §. 1. num. 79. ante si. Sed sacra Catholica maiestas (vt certum est) non tractat de noua acquisitione, sed de conseruando iure, sibi ex Apostolicis indultis competente in beneficiis consistorialibus, ergo per vsum partis debet retinere, & conseruare ius in omnibus, de qua doctrina videndus est Auenda. de exequen. manda. 1. p. cap. 1. sub num. 25. versic. interest tamen, vbi dicit, post plures ab eo citatos, quòd habens merum imperium ex priuilegio, si in vno actu exerceat iurisdictionem, totius priuilegij ius conseruat, vt secus sit in præscriptione, quia tantum intelligitur præscriptum, quantum possessum, vide n. 113. statim.*

Et generaliter, quòd vtens in parte priuilegio, conseruet possessionem in toto priuilegio, tenet per doctrinam B. in *l. citatio harum ff. de publicanis & in l. 1. §. si. de viti. actus, prius. & post Gratium, Decium, Ruinum & Ioan. Garciam locis modo citatis, tenet Mieres de maio. p. 1. q. 10. n. 118. in nouiori impressione.*

Quoniam certu est, vt de vno casu vnius speciei, ad alium casum eiusdem speciei extendatur præscriptio. Bal. in *l. 2. versic. sed nunquid C. de seruitu. & aqua. Ab. in cap. dilecti de arbitr. Paul. de Castr. in l. imperium ff. de iuris. omni. iud. Anto. de Butr. in c. dilecti. de Capellis Monachor. Soci. *consil. 111. volu. 1. idem Anto. de Butr. in c. fi. de caus. poss. & propri. Bal. in lectur. Imperium. versic. circa vlt. de iurisd. omnium iud. Maria. in cap. cum contingat. versic. sexto principi.**

m 3 paliter.

paliter, de for. compet. Feli. in c. auditis, de praescrip. Alex. cons. 68. volu. 2. ff. in l. Imper. vers. 3. circa eandem materiam, de iur. omni. iud. ergo de vna specie beneficiorum consistorialium, de quibus in d. Bulla, cōseruat, & extenditur vsus quasi possessio, & praescriptio ad alium, hoc est, ad aliud beneficiū eiusdem speciei.

114 Pro quo etiam singulariter facit sextò, nam per exercitium, & vsū vnus actus dumtaxat, ex competentibus patrono, acquiritur quasi possessio in iure patronatus, vt puta quando vt patronus honoratur quis in Ecclesia, & vt talis tractatur, iuxta text. in c. nobis, de iur. patro. & ibi notata, vt eleganter tenet Federi. de Senis cons. 224 incipit super primo puncto. in penult. colu. in fi. & mouetur, quia isti sunt actus, vt cui debetur vnus, debetur & reliquis, quia ex eodem fonte procedunt; & sic qui in aliis actibus competentibus patrono fuit in quasi possessione, clarè etiam firmat Ioan. Andr. in c. quod alicui gratiosè in fi. de regul. iur. lib. 6. firmans conclusionem quòd per exercitium vnus actus competentis patrono, erit quis possessor iuris patronatus. eandem sequitur Ab. in cap. 1. per illum text. vers. & hec faciunt, de religi. domib. dicit menti esse tenendum, satisque notandum, quòd per exercitium vnus iuris, seu articuli comprehensū sub vnuerfo, infertur ad possessionem iuris vnuerfalis. & plura similia cumulat Feli. in c. auditis colu. 8. de praescrip. in vers. 2. declar. & hanc esse communem & sequendam dicit Roch. de Curt. in tract. de iur. patro. verb. competens num. 39.

115 per totum. Sicut etiam alias per praesentationem vnus ex pluribus patronis, aliis scilicet negligentibus conseruatur iuris patronatus quasi possessio quoad omnes negligentes nunquam praesentantes, dummodo non appareat, praesentantem eo animo praesentasse, priuandi scilicet alios sua quasi possessione; non priuantur. ita latè per eundem Roch. de Curt. de iur. patro. verb. competens num. 42. q. 17. Lamber. de iur. patro. 1. p. lib. 2. art. 16. quaest. 3. num. 13. & 24.

116 In iuribus enim incorporalibus, in quibus adquiretur possessio generalis per acquisitionem partis, (cū talia iura magis intellectu, quam corpore percipiuntur. l. quod legat. 36. §. 1. ff. de iudic. l. si fideicommissi §. 50. §. tractandum eodem tit. l. fi. c. de praeser. longi temporis.) ideo propter iurium vnitatem ratione causa generalis possessio retenta. & quaesita in parte, retinetur in toto, ita in specie Bal. in l. 2. colu. 10. in fi. vers. super 3. puncto num. 58. C. de seruic. & aqua. quia quando causa vnuerfalis adest in vtrēte, magis debet attendi, quā ipse actus particularis, seu

117 illius actus exercitium, cū causa sit vnuerfalis l. verum. l. 2. de fur. c. cum dilect. 1. de caus. c. intelligere. vbi gl. verb. ex caus. de verbor. signif. ita in specie possessionis docet eleganter Bal. in l. 1. n. 34. ad med. C. de emancip. libert. Aymon Crauet. cons. 75. n. 15. Sequitur Gratia. in discepta. foren. tom. 3. cap. 42. §. a. n. 39. cum pluribus seqq. qui à n. 45. infert ad oblationes, quas quis prætendit in tota diocesi vnuer-

118 faliter, quia possessio probata de aliquibus locis extendatur ad omnia alia in eadem diocesi comprehensa, vt ita fuisse decisum per Rotam coram R. P. B. Pamphil. Hispanen. iuris nominandi 21. April. 1613. per doctrinam Oldraldi cons. 17. ubi omnes. col. ult. ad medium. vers. deinde opponitur n. 24. vbi quòd si exerceo vnum, vel duos actus ratione vnuerfalis iuris, quod mihi prætendo competere, fit extensio etiam ad alias personas, & ad alios actus, dummodo non diuersos ab actibus, in quibus fuit industria, & apprehensa possessio, seu praescriptio, testatur Gratian. vbi proximè à num. 45. idem tenet Oldral. cons. 154. quia tota colu. 3. in prin. vers. quimò opponitur quòd articuli num. 17. & latè sequendo Oldraldum concludit Aymon Crauet. cons. 55. num. 1. & in tract. de antiq. tempo. 4. p. sess. 1. num. 57. cum seqq. & multis comprobat Alexan. cons. 68. in prin. vers. non obstat quòd quoad onera. num. 17. & 18. lib. 2. Roman. cons. 368. praesens consultatio num. 15. & 16. Rot. diuers. decis. 17. num. 2. & 3. p. 1. & coram R. P. D. Saerato in vna Assisiunt. canonicatus 14. Iunij 1600. terminatum fuisse testatur Gratia. vbi proximè num. 48. Soci. cons. 111. abundè & subtiliter colu. penult. in fi. vers. sed est diligenter aduertendum num. 3. lib. 1.

120 Ex qua doctrina rectè fluit, quòd vbi tractatur de praescribenda luctuosa per Dominum territorij, & iurisdictionis contra vassallos, non est necessaria praescriptio immemorialis contra omnes particulariter, sufficit namque quòd luctuosa sit percepta ab aliquibus, vt contra omnes intelligamus praescriptam. cū enim praescribitur ius reale in genere ius exigendi luctuosam, per scriptum intelligitur cōtra omnes personas territorij, quibus ius illud applicari potest, ex singula. doctri. Bal. in l. si quis diuturno 2. not. ff. si seruitus vindicet. vbi inquit, quòd praescriptio iuris realis porrigitur ad omnes, 122 etiam si aduersus eos specificè non fuerit praescriptum, optimè & latè Ioan. Garc. de expens. & meliora. c. 9. n. 38. & 39.

123 Qui ex eo infert, quòd praescriptio in illa specie, quae praescripta est; extendi potest de persona ad personam, & de vna specie, seu de vno actū ad alium. docent etiam Bal. in addi. ad Specul. tit. de iurisdic. omni. iud. vers. antepenult.

antepenult. Feli. in c. auditis num. 20. lff. in l. 3. num. 39. de acquir. poss. Aymon. de antiqui. tempo. 4. p. in prin. num. 58. 59. Bal. de praescrip. 2. p. prin. quaest. 2. num. 28. Moli. de Hispan. primogen. lib. 2. cap. 6. num. 17. Zasius latissimè cons. 16. num. 59. & latius profequitur Garc. vbi proximè ad num. 38. cum seqq. dicentes, quòd effectus praescriptionis cautæ à iure reali, extenditur ad omnes illos, aduersus quos praescriptum non fuit, & ad particularem speciem iuris comprehensū sub vnico iure vnuerfali, Ab. in c. cum Eccles. sutrin. num. 54. de caus. poss. & propri. & post Anto. in cap. cum intra. de decimis. tenet Rebus. in tract. de decimis quaest. 14. num. 20. pag. 57. Mier. in tract. de maior. quaest. 10. num. 116. p. 1. in nouiori impressione.

124 Facit doctrina Bal. in l. 1. n. 24. C. de emancipation. liber. dum inquit magis est consideranda causa, quā exercitium ipsius actus. sequitur Marefcot. variat. resolutio. lib. 1. cap. 11. sub num. 32. qui num. 33. quòd etiam per vnicum actum singularem, si tamen causa seu priuilegium sit vnuerfale, acquiritur vnuerfalis possessio manutentibilis, ad quod allegat B. Feli. & Anto. Gabriel. in commun. opinio. tit. de praescriptio. cons. 2. n. 2.

126 Et hinc est, vt in rebus liquidis pondere, numero, aut mensura consistentibus, sicut in vino, oleo, & frumento, vt is, cui donatur aliqua particula frumenti, vel emit, si aliquam particulam granorum apprehendat, totum aceruum frumenti apprehendisse dicitur, vt per Zasium in l. 3. in prin. colu. 3. in 4. ampliatio. num. 2. 1. de acquir. poss. tenet Gratia. vbi proximè num. 32. vbi aliud esse in furto ex aequitate l. vulgaris est questio. vbi gl. in verb. verum ff. de furtis.

127 Hinc est etiā in possessione gregis ouium, caprarum, armentorum, equitū, & similibus, sufficeret enim aliquod ex capitibus gregis apprehendere, nam quamuis sint plures res distantes, sunt tamen sub vno nomine gregis, & faciunt vnum corpus, prout arg. §. si grex. institui. de lega. notat Zasius in l. 3. in prin. num. 26. ad med. de acquir. poss. vbi etiam concludit de choro cantorum, si enim venderentur, aut ligarentur ferui Cantores, vel ferui Comedi, citharedi, seu animalia iugata, biugata, quadriugata, vbi alterum sine altero nihil valet, apprehensa possessione in vno capite, censeretur apprehensus totus chorus, quasi ista sint simul connexa, l. cum eiusdem 34. vbi gl. in verb. omnes ff. de adilitio edicto. l. plerumque 35. & l. plerumque 36. ff. eodem tit. & facit l. si ex toto 8. & vlt. ff. de legat. 1. & l. neminem 4. ff. de legat. 2. Gratia. vbi proximè num. 34. vbi à num. 37. aduertit aliud fuisse dicendum, quòd singulariter essent

nominati, vel pro quolibet fuissent relicta, puta decem, quia tunc cū plura essent, non attenderetur connexio, vt notat gl. in d. l. si ex toto. §. si in verb. luctuosos. per text. in l. scire debemus 29. §. stipulationem. vbi latè gl. in verb. plura legata ff. de verbor. obligat.

130 Et confirmatur, quia ex possessione rei principalis censetur etiam continuari possessio in annexis, & accessorijs secundum Anchar. in regul. sine poss. colu. 16. vers. si ergo canonicus de reg. iur. in 6. Decium in cons. 252. num. 17. Ferretum cons. 14. n. 4. & 5. Lancel. in tract. de attent. a. 2. p. c. 2. de atten. lito penden. limi. x. num. 57. Calderi. cons. 22. tit. de testam. Speculat. in tract. de probatio. lib. 2. p. 2. vers. probare num. 27. fol. 104. Hippolyt. in l. 1. §. D. Adrian. num. 8. cum seqq. fol. 29. ff. de questio. Cephal. cons. 67. n. 15. cum seqq. lib. 3. Mieres in tract. de maiorat. 1. p. quaest. 10. à num. 115. in nouiori impressione.

131 Et quando quis prætendit ius vnuerfale in aliqua diocesi, probatis actibus particularibus in aliquibus locis eiusdem, extendatur quasi possessio probata ad omnia alia loca eiusdem diocesis, atque pro ea danda sit manutentio. Vide Gratian. vbi proximè à num. 41. & videndus à prin. illius cap. vbi aliqua alia ad propositum. & in n. 38. quòd per retentionem actus possessorij in vna particula muri, prout fenestra, conseruetur quasi possessio in toto muro.

132 Hinc est, vt per solutionem, & receptionem partis pensionis constituitur in quasi possessione exigendi totam pensionem integraliter promissam, & constitutam, vt resoluit Rota coram Cardin. Pamphil. Reati. pension. 15. Decemb. 1599. & coram R. P. D. Pamphilo Pápilonenfis pensionis 16. Ianuarij 1613. Gratia. testatur in disput. foren. c. 42. 6. n. 1. & cap. 113. num. 17. Facit etiam quia ille dicitur possedisse, & praescripsisse noualia, qui possedit, & praescripsit decimas etiam vnus praedij, quia ob vnitatem subiecti dicitur, acquisiuisse totum. Ab. cons. 71. lib. 2. Menoch. cons. 36. num. 32. cum seqq. Gratia. in discepta. d. cap. 113. num. 27. Feli. in cap. caus. num. 13. de praescrip. Caphal. qui plura adducit in cons. 369. num. 16. lib. 3. Mier. in tract. de maio. 1. p. quaest. 10. num. 110. in nouiori impressione & n. 112. & 113. Albert. Brun. in tract. de augment. concl. 17. in prin. Rebus. in tract. de decim. quaest. 14. n. 20. pagin. 57. Faciunt etiam quae latè Peregrin. tract. de fideicommiss. art. 48. à num. 74. Anton. de Butr. in c. si. num. 40. vers. idem si Rector de caus. poss. & propri. Bal. in l. 1. C. de emanci. liber. num. 24. vers. & tu dic. Abb. cons. 54. num. 3. in prin. lib. 1. Alexan. cons. 68. num. 21. lib. 2. Rot. decis. num. 3. de praescrip. in nouis. & pluries ita determinasse Rot. cuius

- decisiones adducit, testatur Marescot. *variar. resolu. lib. 1. cap. 11. à num. 2. 5.* reddentes rationem, quia in iuribus incorporalibus sufficit, adipisci possessionem vnius rei pro tota, in quibus possessio conferuatur.
- 136 Sed totæ hæc doctrinæ subuerti videntur ex eo, quòd tunc iuris vniuersalis possessio extenditur ad aliam speciem, etiam non possessam, comprehensam tamen sub eodem iure vniuersali, alio scilicet, non existente in possessione, siquidem in concursu particularis probationis vniuersalis possessionis probatio non operatur extensionem, ita ex latè congestis per Anton. Gabri. *commu. opin. tit. de præscriptio. concl. 2. num. 2. 4. & seqq.* plurimos citat Moli. *in tract. de Hispan. primogen. lib. 2. cap. 6. num. 18.* Ab. *in cap. 1. num. 8. vt lite pendente.* post Innocent. *in c. cum venissent de restitu. spolia. Capicius decis. 189.* & ita fuisse à Rota determinatum in vna Salmanti. iurisdictionis 27. Iunii 1582. coram Cardi. Sraphi. in causa Aprutina iurisdictionis 30. Martij 1606. coram Pamphil. testatur Marescot. *variar. resolu. lib. 1. cap. 11. à num. 19. & num. 28.* vbi alias Rotæ decisiones recenset, ergo cum ordinarius reperitur in quasi possessione conferendi illud beneficium consistoriale nouiter repertum, de cuius prouisione tractatur, possessio iuris patronatus vniuersalis Regiæ maiestatis in cæteris, non erit extendenda.
- 137 Cui difficultati (quæ ingens est) multis modis occurre, cui primò respondere poteris, quòd isthac doctrina nullo potest modo verificari in nostro casu, quoniam impossibile est stante clausula irritante, de qua in bulla Apostolica, vt alius existat in possessione, eius namque vim, ius & virtutem euacuat, inficit, & eneruat prædictæ clausulæ effectus, cuius latius meminimus superius hoc capite, & magis in nostris terminis est doctrina Nicol. Garc. *de benef. 5. p. cap. 5. num. 99. 100. vsque ad 103.* Flores de Men. *quest. 10. num. 64.* Put. *decis. 189. lib. 1.* & alij plures Doctores, quos adduximus supra ad hoc, vt prouisio ordinarij contra clausulam irritantem, non constituat illum in possessionem, nec turbaret patronum, & quando apparet de titulo inualido, manutentio denegatur possidenti. Paris. *conf. 27. num. 1. 19. lib. 1.* Aymon. *conf. 134. num. 44.* Bello. *conf. 20. colu. 9. vers. tertium fundamentum.* Marescot. *variar. resolutio. lib. 1. cap. 11. num. 59.* vbi testatur, sic tenuisse Rotam in causa Elnens. 16. Decemb. 1588. coram Orano.
- 139 Secundò respondetur, quia illa doctrina procedit in iure vniuersali præscribendo, Catholica autem maiestas de suo iure vniuersali conferuando tractat dumtaxat, quia

faciliùs tollitur ius quærendum, quàm ius quæsitum, maximè dato priuilegio, per cuius vsum in parte conferuatur ius in totum, de quibus exactiùs dictum est superius, & probatum.

Tertiò vterius respondetur, vt contrarium procedat, quando aliquis alius est in possessione eiusdem iuris vniuersalis, nam tunc non nisi in illo actu, in quo ius vniuersale exercuit, illud præscribit, & acquirit, vt post plures quos citat, tenet Tiraq. *in tract. primogen. quest. 39. num. 30.* sed ordinarius non potest prætere, hoc ius vniuersale in beneficijs consistorialibus Hispaniæ, prout Rex, maximè quia hoc beneficiorum genus referuatum est Consistorio Papæ, iuxta regulam 2. Cancellariæ, de qua per Nicol. Gar. *de benef. 5. p. 1. cap. 14. in prin. ante num. 2. 12. fol. 367.*

Et corroboratur, quoniam vtèti iure vniuersali ex priuilegio datur manutentio, etiam in speciebus, quibus non est vsum, etiam contra illum, qui iuris assistentiam habet, aut possidenti ius commune resistat, ita fuisse decifum per Rotam in vna Valentini. decimarum 20. Februarij 1598. coram Camillo Peregrin. testatur Marescot. *variar. resolutio. lib. 1. cap. 11. num. 3. 1. & seq.* qua agebatur de iure decimandi Archiepiscopo, & Capitulo competente ex priuilegio in tota diocesi, quod est contra ius commune, vt in c. 1. de præscriptio. in 6. & in c. ad decimas de restitu. spolia. eodem lib. ex ea ratione, quia probato priuilegio cessat legis assistentia, cum possessio iustificetur cum titulo, & consequenter permittitur extensio ipsius possessionis, quæ erat prohibita, secundum Marescot. *vbi proximè sub num. 32.*

Sicque satis cõprobatum remanet, quòd ex iure patronatus vniuersali vigore priuilegij conferuati in parte, retinere & extendere ius in toto, & ad beneficia, quæ consistorialia nouiter reperiantur & cognoscantur. Pro quo facit celebris doctrina text. in c. cum in tua, de decimis. per quem dicit Abb. *in conf. 71. videtur prima fronte num. 1. lib. 2.* & Alber. Brun. *in tract. de augmen. concl. 17. in prin.* Petr. Rebuf. *in tract. de decim. quest. 14. num. 20. pag. 57.* Alciat. *respons. 56. num. 14.* Menoch. *conf. 36. num. 39. lib. 1.* Mier. *tract. de maiora. 1. p. quest. 10. num. 112. & 113.* & per c. commissum. & cap. contingat de decim. tenet Couat. *in pract. quest. c. 37. num. 5.* quem sequitur Marescot. *variar. resolutio. lib. 1. cap. 11. num. 31. & 32.* dum dicunt, quòd probans possessionem ex priuilegio decimandi in toto aliquo territorio respectu fructuum, qui in eo alijs nascebantur; iuuatur etiam respectu noualium, postmodum reperorum in eodem territorio, adeò

adèd vt si de nouo plantentur vites, vel nuce, in vno prædio, in quo quis præscribit decimas, hoc casu etiam habebit decimas ex illis arboribus de nouo plantatis, iuxta præfatam doctrinam, ita fuisse tentum in vna Hispanens. decimarum 11. April. 1567. testatur Marescot. *d. num. 32.*

145 Quibus septimò conuenit, quòd aduertit Caued. *in tract. de patrona. regio. c. 10. num. 7. vers. aduertendum* quòd prouisiones, & præsentationes factæ per Casaream maiestatem quorundam beneficiorum ad eiusdem Regium patronatum pertinentiù, impedit præscriptionem etiam centenariam in alijs beneficijs eiusdem qualitatis, & ita fuisse determinatum Lusitanicè in fauorem patronatus Regij in quodam beneficio, quòd spatio plus centum annorum prouisum fuerat, per renunciationem, aduertès, quòd resignationes plerumque in causa sunt, vt ignorentur vacationes: Imò plus dicit ipse Cauedo *in eodem tract. de patronatu Regio.* quòd in his beneficijs quæ cognoscuntur, certumque esse iuris patronatus Regij eius esse specialem prerogatiuam non currere præscriptionem, imò in Camera plurima beneficia oblitera recuperata fuere, quòd potest sustineri ex considerationibus à nobis hucusque adductis, vide infra num. 279. cum seqq.

146 Et illud est aduertendum, quòd in horum consistorialium beneficiorum præscriptione non potest dari immemorialis, quæ requiritur saltim, cum sit huiusmodi beneficiorum ius patronatus incorporatum, cum Regia corona, eiq; pertineat, vt constat ex d. Bulla Adriani *ibi*, successorum vestrorum, & iterum *ibi*, suòique, ac dictos successores vestros, &c. & iterum, perpetuò inuolabiliter obseruari, & *ibi*, & perpetuitatem, &c. quæ inducunt incorporationem cum Regno. Et ideo est de Regalibus, quæ nisi per tempus immemorabile acquiri possunt, vt per text. in c. super quibusdam §. 1. de verbor. signif. tenent Ab. *ibi in gl. in vers. non stent. & gl. in c. in nouamus. in verbo Regum de censibus* idem Ab. *conf. 94. colu. 1. vers. sed ijs non obstantibus p. 1.* Marti. Laudens. *de principibus quest. 171. ff. in conf. 208. colu. penult. vers. tamen colu. 2.* Bar. *in l. quominus quest. 2. vers. etiam habet licet ff. de luminibus.* Mascard. *de probat. concl. MCCXX. num. 50.* & quòd in similibus terminis dicit ipse *ibi n. 47.* Conrad. *in temp. iudicum lib. 1. cap. 1. de Imperatore §. 4. vers. 1. itaque num. 10. fol. 64.* & post Felin. & Peregrin. tenet Mier. *de maioratu 4. p. quest. 2. 1. sub num. 52.* Nihilominus à tempore dictorum indultorum vsque nunc præfens, non potuit in his beneficijs consistorialibus induci nec formari immemorialis præscriptio, cum nõ

dum sint transacti centum anni, indultum quidem Adriani V. concessum fuit anno 1523. Clementis autem VII. anno 1529. & Paul. III. anno 1536. quòd nondum peruenit ad 100. annos.

Et facit etiam generaliter, quòd bona maioratus sint impræscriptibilia, prout eleganter & dilucidè plures atque elegantes doctrinas recensendo probat Mier. *de maiora. 4. p. quest. 2. 1. à prin.* cui doctrinæ plura applicat, mirabilia fundamenta, & rationes, quæ fallit vbi datur præscriptio immemorialis, quam limitationem infiniti probant pænè Doctores, quorum nomenclaturam recenset Mieres *ibi à num. 46. cum pluribus seqq.* declarata vt infra à num. 282.

Maximè per singulorum Regum successionem in Regnum seu Maioratum (quòd idem est, cum Regnum caput sit omnium maioratum Hispaniæ secundum Mier. *de maior. d. quest. 2. 1. sub num. 54. ad med.* Paz *de tenuta cap. 85.*) interruptitur præscriptio, dato, quòd potuissent ordinarij habere principium deficiente possessione, vt dictum est. etenim ministerio legis 45. Tauri mortuo possessore in successorem transfertur ciuili, & naturalis possessio honorum maioratus, quantumuis ab alio fuissent occupata, siue in vita, siue post mortem possessoris ex d. l. 45. Tauri.

Ex quo elegantissimè infert ad nostrum propositum *ibi* Anton. Gomez *num. 117.* quòd penes illum tertium non poterit esse possessio ciuili, nec naturalis, quia nullo modo possidet, sed tantum habet nudam, & simplicem detentionem, adèd vt non posset præscribere, licet aliquo casu, vel tempore bona essent præscriptibilia Anton. Gomez sequitur Molin. *de Hispan. primogenis lib. 3. cap. 12. num. 18.* & vtriusque verba transcripsit Christophor. de Paz *in tract. de tenuis. cap. 11. num. 10. & 11. tom. 1.* qui cum Molin. addit, huic tertio non competere remedia possessoria, nec fructus lucrari, nec alium iuris possessionis effectum habere.

Quæ doctrina procedunt in iure patronatus annexo maioratu, vt fuit resolutum per Rot. Rom. in caus. Pampilonen. Vicariæ 3. Iulij 1595. coram d. Penia in hæc verba: Iuris patronatus annexi maioratu Hispano possessio ciuili, & naturalis acquiritur sine apprehensione consequenter cum maioratu beneficio legis Regiæ, nec per momentum vacare dicitur, sed transfertur in successorem. ad Molin. *lib. 3. cap. 12. num. 20.* Mier. *de maiora. 3. p. quest. 1. 1. num. 9.* Hactenus de decisione, quam ad literam refert Nicol. Gar. *de benef. 5. p. cap. 5. num. 17.* qui post alios à num. 19. notat, quòd non transfertur in alium

alium tertium apprehendentem possessionem maioratus, ex Rota decis. 378. num. 3. p. 1. diuersor.

158 Quò pertinet, quòd sufficit, quem esse possessorem iuris patronatus in consequentiam, & non principaliter, vt possit validè præsentari, vnde bonæ fidei possessor alicuius castri, seu villæ, vel comitatus, ratione cuius competit ius præsentandi ad Ecclesiam ibi, vel alibi sitam, licet nunquam antea præsentauerit, potest præsentare, quia dignitas, siue castrum, aut comitatus, videtur hoc ius præsentandi semper retinuisse, ita Rota decis. 4. de iur. patro. alias 140. Lambert. 2. p. 1. lib. quest. 9. art. 3. num. 8. ad fi. & 1. p. 2. lib. quest. 3. art. 1. num. 9. post Cardin. in c. ex literis. prima oppos. per illum text. quem sic intelligit de iur. patro. & Caietan. in repeti. c. si. de elect. in 6. Nicol. Garc. ubi proxime à num. 9. & à num. 15. cum seqq. vide Castell. in l. 46. Tauri verb. entodo ello succeda. Moli. de Hispan. primogen. lib. 1. cap. 26. in fi.

159 Hæc tamen quæ hucusque diximus, admittenda sunt vt vera, quando sacra Catholica maiestas concurret ad præsentandum in vacatione horum talium beneficiorum, nouit ad eius notitiam peruenientium, vt eius coronæ spectet præsentatio, nam tunc ad excludendam quasi possessionem, vel detentationem ordinariorum, seu aliorum quam habebant hæctenus in eorum prouisionibus liberis, requiritur, vt constet tunc de iure patronatus Regio, & sub eo includi beneficium vacans, de cuius prouisione, & præsentatione tractatur. nam dum non constiterit, non priuabuntur sua quasi possessione ex c. consultationibus; & his quæ latè adduximus ad principium huius articuli, at si de eo constiterit, bene excluderetur à sua possessione ex doctrinis hucusque relatis, ac desuper, quoniam illa conclusio à principio à nobis adducta, quod præsentatio, seu electio spectat ad possessorem, non autem ad proprietatem habentem, locum non habet, quando de tempore collationis, seu præsentationis constat de defectu proprietatis possessoris, nam tunc eum proprietatis absorbeat possessionem c. dilectus. de caus. poss. proprietatis, non ad possessionem, sed ad proprietatem habentem spectabit, ita eleganter declarat Abb. in c. consultationibus num. 9. vers. quod ego intelligerem, de iur. patro. Decius conf. 126. n. 3. in fi. & consil. 127. num. 1. & consil. 159. num. 2. post medium. vers. & retenta ista conclusione. Paul. de Citadi in tractatu de iur. patro. 6. p. art. 3. q. 7. num. 16. Lamberti. in eodem tract. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 6. num. 4. vers. tertius est casus. Rochus de Curt. in eodem tractatu verb. competens quest. 19. sub num. 45. & seq. Rota decis. 167.

160 nis constat de defectu proprietatis possessoris, nam tunc eum proprietatis absorbeat possessionem c. dilectus. de caus. poss. proprietatis, non ad possessionem, sed ad proprietatem habentem spectabit, ita eleganter declarat Abb. in c. consultationibus num. 9. vers. quod ego intelligerem, de iur. patro. Decius conf. 126. n. 3. in fi. & consil. 127. num. 1. & consil. 159. num. 2. post medium. vers. & retenta ista conclusione. Paul. de Citadi in tractatu de iur. patro. 6. p. art. 3. q. 7. num. 16. Lamberti. in eodem tract. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 6. num. 4. vers. tertius est casus. Rochus de Curt. in eodem tractatu verb. competens quest. 19. sub num. 45. & seq. Rota decis. 167.

num. ... p. 1. diuersor. Thom. Tib. decis. Veneta 55. num. 8. ante fin. qui omnes ita concludunt, quòd in vacatione beneficij, & ante ipsius institutionem, & prouisionem concurrunt ad præsentandum, Dominus proprietarius, & possessor, si tunc temporis constiterit de proprietate iuris patronatus, ille huic præfertur. quod etiam fulcitur ex ea doctrina mirabili, vt tunc sufficit quasi possessio iuxta c. consultationibus, vbi agitur de pertinentia collationis: at vbi agitur de statu beneficij non attenditur, vltimus status ad effectum validitatis collationis, si constat de contrario, aut diuerso statu anteriori, vt fuisse resolutum in vna Ferrariens. prioratus 8. Martij coram D. Penna. 16 10. testatur Garcia. de benef. 5. p. cap. 5. sub num. 58. ex qua doctrina etiam fatissit difficultati, de qua supra à num. 4. quoniam in vacatione horum beneficiorum non tractatur de pertinentia collationis, sed dumtaxat de statu beneficij, an sit, vel fuerit consistoriale, vt infra à n. 193. diximus.

Deinde facit quia prædicta clausula irritans d. indulti Adriani; ex cuius natura, & effectibus defendimus ius patronatus Regium impediens eius præscriptionem, tunc procedit, & tunc inficit possessionem, ceterosque effectus operatur, quòd constat obtinere in illo beneficio, nam interim possessor non priuatur sua possessione, sed remediis possessoris vt potest, Caputaq. decis. 327. ex num. 7. p. 3. Crescent. decis. 6. de restitutione spolia. Rot. decis. 3. sub num. 1. de restitutione spolia. in nouis. Mandos. in regul. 1. quest. 3. sub num. 5. Menoch. de recuper. ven. 15. num. 453. vsque ad 457. Anto. Gabriel lib. 5. tit. de restitutione spolia. concl. 5. num. 37. Gonzal. in regul. de mens. gl. 66. num. 39. & loquendo in decreto irritati regulæ alternatiuæ, optimè post alios gl. 31. à num. 8. & 4. quia dummodo non constat de reservatione super beneficiis clausula irritans effectum non sortitur, & secus si postmodum probetur, ita tenent Puteus decis. 197. num. 7. lib. 3. Simonet. de reservatione. quest. 40. & faciunt quas eleganter adducit decisiones Rotæ Nicol. Garc. de benef. 5. p. cap. 1. à num. 43. vbi ad propositum, quòd decretum irritans dum non est verificatum, non impedit manutentionem possessionis, quia interim non est ea possessor priuandus, nec ab ea eiiciendus, ad quod adducit plures Rotæ decisiones. & vna in n. 432. magis facit ad nostrum propositum quia dicitur. Capitulum esse manutendum, in quasi possessione exigendi decimas, &c. non obstante priuilegio, exemptione fratrum quorundam, quia respicit petitorium, & est dubium, an intret in casu, de quo ibi. nec obstat

obstare decretum irritans, & clausulam sublatam, quia sunt accessorie, & solum operantur, quando priuilegium intrat, ex Gemina. in c. present. in prin. vers. nota quod eo viso. & ibi Franc. 3. nota. de off. deleg. in 6. Fabri. de clausulis concl. 3. num. 82. ac ideo sequitur euidenter quòd Pontifex, ordinarius, seu alius, qui est in quasi possessione, vel detentatione conferendi, vel præsentandi illud beneficium, neglecto iure patronatus Regio, non est interim illa priuandus, nec amouendus, dum de eo non apparet.

164 Circa hoc tamen aduertendum est, vt tunc dicitur constare de iure patronatus Regio, quando ipse Princeps in scedula Regali præsentationis missa, atque directa ordinario, vt per eum præsentatum instituat: affirmat, beneficium tale pertinere suæ coronæ, in eoque habere ius patronatus, quando scilicet, hæc assertio prouenit ex motu proprio ipsius Regis, & ad eum refertur, non tamen quando refertur, ad narrationem præsentati supplicantis, quoniam sub hac differentia expeditur dictæ scedula regales, nam quedam concipiuntur illo priori modo, aliqua verò hoc secundo, ac propterea quòd Princeps affirmat, assertioque ex proprio motu beneficium sui esse patronatus, cum hoc procurauit indagare sacra Cæsarea maiestas, mittendo nuntios Ecclesiasticos personas maximæ fidelitatis, scientiæ, & conscientiæ, per suum Regnum, præcipuè Galleciæ, Austuræ, & Obiedo, vt inquirerent, & recognoscere beneficium suo patronatu pertinentia, quòd ipsi nimia indultia, & diligentia fecere, quæque eius generis esse inuenire per informationem, instrumenta, famam, signa, & similia fideliter retulerunt, Regi inuidiosissime tradidere, de quibus est memoria facta in consilio supremo Camera.

165 Tunc arbitror sufficere interim dicta tanti & Catholici Principis assertionem, quoniam quando ex proprio motu princeps quid asserit, quasi informatus de facti veritate, tunc illius assertioni absque dubio omninoque esse standum, prout arg. text. in Clem. si summus Pontifex, de senten. excommu. Immol. in Clem. de probatio. Lap. allegatione 7. & ibi Quintil. Mandos. eius additio. vers. limita 2. Alexan. conf. 112. visa copia literarum num. 5. volu. 7. vbi dicit hanc esse communem opinionem, Curtius Iun. conf. 61. post num. 13. Gozadi. conf. 8. num. 43. Soci. conf. 266. in caus. poss. num. 27. volu. 2. Areti. conf. 23. colu. 3. latè

167 Meno. conf. 100. num. 24. quod maximè procedit, cum simus in antiquis, in quibus Princeps fundat intentionem suam, nam eius assertio, & verba probant, etiam in præiudicium tertij, Domin. in c. si Papa. colu. 2. de

priuil. in 6. Alexan. conf. 6. colu. 1. & conf. 15. colu. 2. volu. 15. Decius conf. 146. colu. penult. Ill. conf. 3. 4. ad notitia data num. 9. volu. 1. cum ceteris adductis latè per Crauet. in tract. de antiquit. tempor. cap. 2. num. 25. Quintilia. Mandos. ad Lapum d. alleg. 7. & hanc sublimitationem acceperunt omnes limitationes Regulæ dictantis, assertioni Principis standum esse affirmat Ioseph. Mascari. de proba. 3. tom. concl. MCCXXVII. num. 118. qui est penult. maximè cum huius patronatus cognitio ad illum spectet priuatiuè, non ad iudicem Ecclesiasticum, vt inferius apparebit.

At verò quando in electa Regali scedula præsentationis id asserat ad relationem partis, vt aliquas ego vidi, ita concipi, & narrare, talem assertionem puto, non sufficere, quoad impediendam quasi possessionem antiquam, seu antiquissimam aliis pertinentem, quia huic assertioni nullo modo statuitur, nec probat etiam facta motus proprii dispositione, vt firmat Anto. Gabriel tit. de probatio. concl. 2. post alios Soci. conf. 87. n. 19. vers. præterea. volu. 3. Corneus conf. 312. n. 35. num. 8. volu. 2. Immol. in Clem. 1. colu. penult. de probatio. Mascari. ubi supra num. 66. Ruin. conf. 30. colu. 1. volu. 1. Decius conf. 576. in fi. & conf. 606. num. 14. & huic nota, quòd verbum (vt accepimus) positum in gratia ad petitionem partis, & non motu proprio facta, eius narratiuæ refertur, non principis assertioni. Guidobonus decis. 160. secus in gratia motu proprio, quoniam non ad narratiuam partis, sed Principis refertur. Put. decis. 101. lib. 3. at verbum (vt intelleximus) refertur ad partem. Rot. decis. 447. ad princ. 1. p. diuerso. & verbum genericum, & impersonale (vt asseritur) non censetur prolatum per impetrantem, & ideo ad eius verificationem non adstringitur, Rota decis. 60. & 77. de rescript. in antiq. Cassiadi. decis. 4. num. 9. de probatio. & decis. vlt. num. 8. de iur. patrona. Rebus. in praxi tit. de dispensatione ratione etatis, verb. vt asseris. Mandos. regul. 3. 4. de annal. quest. 47. num. 2. Nauar. in c. si quando, de rescript. Casar. de Grass. decis. 48. num. 4.

Igitur accedendo ad nostrum propositum (à quo propter horum casuum frequentiam longum digressum fecimus) dico, quòd si præsentatus à Catholica maiestate ad huiusmodi beneficia nouiter inuenta suo patrimonio, & coronæ, in quibus (vt diximus) non habuit principium præscriptio, & de hoc iure patronatus in eius vacatione constitit (vt dictum est nuper) vel aliter etiam adducendo ipse præsentationem suam, nam eius assertio, & verba probant, etiam in præiudicium tertij, Domin. in c. si Papa. colu. 2. de

stante hac presentatione Regia aliter procedat in beneficij provisione, dicitur contemptum ius patronatus, & per consequens nulla collatio, seu provisio ipso iure *cap. de cernimus 16. quæst. 7. Roch. verb. honorificum num. 2. Gregor. Lop. in l. 5. tit. 15. p. 1. gl. 2. Spinus in specul. gl. 4. prin. à num. 96. & ex aliis pluribus, quos exactius retulimus superius in capite, ubi ex capite nullitatis ex actis apparentis esse appellationi tanquam licite deferendum, cum ipsius ratio in promptu esse dicatur, aliisque vim fieri manifestam, sicque esse reponendum, quidquid fuerit attentatum.*

173 Et ex alio etiam capite hæc violentia eleuanda detegatur, quoniam quando in vacatione & provisione beneficij aliquis compareret contradictor, allegans ius patronatus ad se pertinere, antequam ad proprietatem deueniatur, audiendus est omnimodo in contradictorio iudicio, & causa terminanda per sententiam diffinitiuam, ut per Lamberti. *de iure patro. in 3. art. 2. q. prin. lib. 2. & idem Lamberti. 89. & 10. art. 1. q. prin. 2. p. lib. 2. & idem in 4. art. 11. q. prin. 2. p. 2. lib. num. 6. & sequentibus fol. 172. in magnis.* quod si iudex non fecerit, provisio est nulla ipso iure, ut per eundem Lamberti. post Innocent. Abb. Lap. & alios in 3. artic. d. 1. q. prin. num. 1. *vers. Lapis autem, &c.* probauit supra lib. 2. c. 13. à n. 136. *vers. ex hucusq; dictis* utilis suboritur questio; ubi pariter verificauit, ex hoc capite appellationi esse utique deferendum quoad vtrunque effectum, aliter atque vim fieri notoriam etiam in iudiciis aliis inappellabilibus & privilegiatis non in curatis.

174 Licet in hoc casu hæc vltima doctrina omnino verificari non potest, cum coram ordinario de iure patronatus Regio nec discutendum, nec ventilandum est, sed in consilio supremo Camerae, ut statim dicam, siue ipse ordinarius vel alter opponat, & replicet de quasi possessione, siue ex parte Regiæ coronæ triplicetur de decreto irritanti, & aliis clausulis Bullarum, ex doctrinis supra adductis, impediens prescriptionem, & inficiendis totaliter possessionem, relictam absque iuris adminiculo, & fomento in sola

175 nuda, & incōsiderabili detentatione, & quousque in iudicio Camerae iste articulus præiudicialis causæ principali terminetur, ordinarius ultra non procedat, sed teneatur suspendere, iuxta text. *in c. lator. qui filij sint legitimi*, optimum text. *in c. tuam*, ibi, ad examen nostrum (ut pote quæ ad forum ecclesiasticum pertinet) esse delatam, &c. donec iam dicta causas Natalium Apostolico iudicio finem acceperit, patienter expectes, &c. *de ord. cognitio.* quod procedendo ad vltimo-

176 rem provisionem beneficij, si pars adherens Camerae Regiæ appellauerit, appellationi esse deferendum, reponendumque esse omnia postmodum attentata, declarabitur, quoniam est iusta, & legitima, etiam in iudiciis aliis inappellabilibus, tum quia interponitur ab intricato, & inordinato processu *ex eodem c. tuam*, ibi, nihil aliud esse, quam diuersis processibus intricare, per negotium, & confusione quadam iudicij ordinem perturbare, &c. ut exactè probauit supra lib. 2. cap. 18. à num. 30. ubi latissimè per totum e. hunc articulum examinari, & infra 3. p. cap. 13. per totum, & probat text. *in c. exhibitæ de iudi.* ubi Abb. & Felu. num. 6. *& in c. exceptionem n. 2. 5. de exceptio.* Bald. in l. 1. C. qui accus. non poss. Bart. in l. ait prator §. permittitur. ff. de minor. Domin. in c. exceptio. 3. q. 6. tum etiam quia procedit ordinarius tempore quo eius officium debet conquiscescere, & dilatio pendente, & etiam remissione, quod est attentatum notorium ex doctrinis vulgatis.

177 Et licet hæc proximo procedenti articulo procedant, & locum habeant, quando sacra Maiestas presentauit in vacatione beneficij huiusmodi, vel intra terminum à iure patronis datum (ut diximus) tamen cessant, quando presentauit post dictum tempus, vel fortè post longam, aut longissimam possessionem ipsius ab aliquo rectore, vel beneficiario, ut aliquando fit, quoniam tunc non est cogendus ordinarius, ad faciendam institutionem, quousque ipse talis vincatur, & per sententiam diffinitiuam, & executorialis declaretur, ius patronatus ad Regiam coronam spectare, tum quia *d. c. decernimus 16. q. 7.* dum annullat collationem factam ab Episcopo spreto iure patronatus, limitatur communiter, si ipse patronus intra tempus concessum ad presentandum reclamauerit, & contradixerit. cum etenim nullitas sit lata in eius fauorem; intelligitur si ipse contradixerit, ut latè superius probauit hoc in capite. Deinde quoniam quado beneficium iuris patronatus vacat de iure, licet non de facto, vel quando priuatus est rector eo ipso iure ob aliquod delictum, et si patronus possit presentare, non est à possessione auocandus possessor, quousque citatus, sententia declaratoria feratur, ut tenet latè Roch. de Curt. *de iur. patro. verb. honorificum num. 86. & 87.* & tunc appellabilis fit declaratoria quoad vtrūque deferendum, latè diximus supra 3. p. c. 7. à num. 66. in responsione ad primum argumentum contrariæ, & in ipso primo argu-

179 Et facit, quoniam quando lis vertitur super proprietate iuris patronatus, si quidem vertatur inter patronos, ipse est preferendus

180 dus in presentatione, qui est in quasi possessione, & vltimo statu presentandi, ut supra dixi, & ita presentatus, licet postea ab altero patrono euincatur per sententiam, & executorialis ius ipsum patronatus, non est remouendus à possessione ipsius beneficij, quod retinet omnimodo, cum teneat institutio, ut probat expressè text. *in c. consultationibus. de iur. pat.* cuius ista est vera conclusio, ut probant Zerola in *prax. 1. p. verb. ius patro. vers. 16. & omnes in d. c. consultationibus.* Couart. in *prax. q. 14. num. 2. & Caud. de patro. Regia corona c. 8. num. 3.* optimè etiam & latè à Perez de Lar. in *tract. de Capella. & annuer. lib. 2. c. 9. nu. 40. & seq.* qui etiam probant, procedere d. text. conclusionem, quado lis est inter duos collatores, ut sustineatur collatio à possessore facta, nec prouisus remouetur, etiam vltimo autore suo. Si autem non inter patronos, sed inter Episcopum, & patronum lis mota sit, ille liberæ collationis, esse beneficium certans, iste iuris patronatus, & ad se spectantis, si ipse ordinarius colligens tunc contulerit, euicto postea iure patronatus per sententiam, per verum patronum poterit remoueri sic prouisus. Sic optimè Caud. & Lara post alios *ibi*, poterit tamen ipse ordinarius tunc ponere æconomum in beneficio, iuxta *c. cum vos de off. ordin.*

182 Limitatur *d. c. consultationibus* secundum Caud. *de patrona. Regia coro. d. c. 8. sub num. 1.* in patronatu Regio. nam licet lis vertatur inter procuratorem Regium & alios patronos euicto iure patronatus coronæ per sententiam: ut presentatus Rector à patrono putatio, qui erat in quasi possessione, amouendus sit à beneficio, non obstante dispositione *d. c. consultationibus.* rationem reddens: quod cum ad hoc ut presentatus sustineatur, requiritur quasi possessio ex parte presentantis, seu eligentis. *glo. ibi verb. creditur l. 9. tit. 15. p. 1.* ubi Gregor. *verb. tunc esse.* Roch. de Curt. *de iur. patro. verb. competens quest. 19. num. 39. & seqq.* Put. *decis. 189. lib. 1. Rolan. conf. 48. Gutier. conf. 4. num. 34.* at cum in patronatu Regio deficiat hoc requisitum, siquidem contra illud non detur quasi possessio, & detentatio est sine effectu, & iuris fomento, ac per consequens institutio & presentatus à putatio patrono absque titulo, ideo amouendum esse eum, dicit ille, & faciunt quæ adducit *cap. 7. limitatur insuper d. c. consultationibus.* prout limitauimus superius sub num. 159.

183 Item pariter limitatur, ut procedat, quado agitatur lis super proprietate, nõ autè quando inter patronos, & electores, collatoresve agitatur super possessione aliquo remedio possessorio, intentato, quia tunc qui obtinuit, Salgado *de protect. Reg. Tom. 11.*

184 declaratus verus possessor, est in pristinum statum restituendus, ut tradit ipse Caud. *d. cap. 8. num. 8.* quem sequitur Perez de Lar. *in d. lib. 2. cap. 9. sub num. 4. 1. per tradita à Luca de Penna in l. si coloni num. 4. C. de agricol. & censu. lib. 11.* quia tantum afferet restitutio, quantum abstulit spolium, Bar. *in l. qui proprio 46. ff. de propra. Tiraq. de retra. lib. 1. §. 1. gl. 14. num. 74.* quæ aliter non fiat, nisi ab instituto relinquatur Ecclesia, qui omnes Caud. scilicet *ibi num. 10. & 11.* & Lara sequenti Rebuf. ad constitutiones Galliarum *de mater. possess. art. 1. gl. 2. num. 26. & 27.* aduertunt in litibus super spolio citandos esse Episcopum, patronum (si Ecclesia est patronata) & institutum, seu alias prouisum, cum omnes dicantur spoliū fecisse, nemini igitur dubium est, ut negatum ius patronatus debeat per legitimos tramites cuius.

185 Nec sic euicto iure patronatus coronæ prima sententia exequenda est hoc casu, nullum siquidem priuilegium habet, sed supplicatione omnimodo admittit, & quousque in gradu remissionis confirmetur, presentatus adherens Camerae non est in possessionem beneficij mittendus. Probo, aut enim lis hæc vertitur super beneficio simplici, aut super curato. Primo casu appellationi ab institutione, electione, seu provisione beneficij deferendum est, quando per sententiam, & in contradictorio iudicio terminatur, secus quando extraiudicialiter. latè Lamberti, *de iur. pa. 8. 9. & 10. art. 1. q. prin. 2. p. lib. 2. & idem Lamber. in 3. art. 2. q. prin. ead. 2. p. lib. 2. & nos latè supra lib. 2. cap. 13. à num. 153.* ubi amplissimè & luculenter à prin. & infra c. sequenti à num. 31.

187 At si sumus in beneficio curato, & incidit in eius provisione aliqua exceptio, vel questio iuris patronatus, & similia, licet ipsa provisio sit facienda per sententiam diffinitiuam, & in contradictorio iudicio, prima sententia executioni demandatur, quando beneficium curatum est vacans, & sine Rectore propter maximum animarum periculum, iuste à iure consideratum, ex his quæ exactissimè per nos lib. 2. cap. 13. & 3. p. cap. 4. à num. 32. & supra. at si Rector aliquis est in possessione, & sit non vacans curatum, cum cesset ratio periculi, appellatio sententiæ effectum suspendit quoad vtrumque, quousque possessor per tres conformes, & executorialis vincatur, latissimè probauit superius hoc lib. 3. c. 9. quoniam possessor beneficij omnino est ab ea per tres conformes nõ aliter auocandus, ex his quæ latè & optimè per Nicolaum Gar. *de bene. 6. p. cap. 2. à n. 109. cum seqq. & latè nos 3. p. cap. 4. à n. 52. & supra, & à num. 67.*